

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 12. června 2023
č. j. MSP-1070/2021-ODKA-SPZ/4
Počet listů: 3
Přílohy: 1

MSP-1070/2021-ODKA-SPZ/4

0100204004534361

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. S. s.r.o. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Okresního soudu v Blansku sp. zn. 1 T 156/2019

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněné právnické osoby S. s.r.o.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 5. 2021, č. j. 3 To 423/2020-6899, kterým bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto odvolání mimo jiné obviněné právnické osoby S. s.r.o., proti rozsudku Okresního soudu v Blansku ze dne 7. 10. 2020, č. j. 1 T 156/2019-6859.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

- 1 Rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 7. 10. 2020, č. j. 1 T 156/2019-6859, byla obviněná právnická osoba S. s.r.o. uznána vinnou ze spáchání zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, kterého se dopustila jednáním popsáním pod body 1.-10. výrokové části citovaného rozsudku, když ke škodě České republiky zastoupené Finančním úřadem pro Jihomoravský kraj zkrátila daňovou povinnost v celkové výši 2.130.401 Kč. Za tento zločin byla obviněná právnická osoba S. s.r.o. podle § 20 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., zákona o trestní odpovědnosti právnických osob (dále jen „*TOPO*“) odsouzena k trestu zákazu činnosti

spočívajícímu v zákazu provádění staveb, jejich změn a odstraňování a dále v zákazu výroby, obchodu a služeb neuvedených v přílohách 1-3 živnostenského zákona, a to na dobu 3 let.

- 2 Nalézací soud výrok o uloženém trestu odůvodnil tak, že se obviněná právnická osoba S. s.r.o. dopustila trestné činnosti při výkonu činnosti, která je předmětem její činnosti, tedy provádění staveb, jejich změn a odstraňování a dále výroby, obchodu a služeb neuvedených v přílohách 1-3 živnostenského zákona. Soud doplnil, že nelze přehlédnout, že při páčání trestné činnosti zneužila právnická osoba svého postavení jako společnosti, která je již známá a dlouhodobě působí v oblasti plastových oken. Tyto skutečnosti vedly nalézací soud k uložení výše uvedeného trestu o uvedené výměře (blíže viz bod 32 odůvodnění citovaného rozsudku).
- 3 Ustanovený opatrovník obviněné právnické osoby S. s.r.o., JUDr. R. R., napadl shora označený rozsudek Okresního soudu v Blansku dne 23. 10. 2020 odvoláním, a to ve výroku o vině i o trestu. Podané odvolání dodatečně odůvodnil tím, že z výsledků provedení dokazování nelze bez pochybností dovodit závěr, že ze strany právnické osoby S. s.r.o. došlo ke spáchání skutku, který je jí kladen za vinu. Ve vztahu k výroku o trestu, proti němuž bylo podáno ze strany právnické osoby S. s.r.o. odvolání, nebyly vzneseny konkrétní skutkové či právní námítky.

Napadené rozhodnutí

- 4 Krajský soud v Brně jako soud odvolací usnesením ze dne 19. 5. 2021 pod č. j. 3 To 423/2020-6899 rozhodl podle § 256 trestního řádu o zamítnutí odvolání mimo jiné obviněné právnické osoby S. s.r.o. Ve vztahu k otázce trestu uloženého obviněné právnické osobě S. s.r.o. se odvolací soud vyjádřil v bodu 17. odůvodnění citovaného rozhodnutí, když konstatoval, že soud I. stupně zcela správně ukládal podle § 20 odst. 1 TOPO trest zákazu činnosti specifikovaný ve výroku rozsudku I. stupně, neboť obviněná právnická osoba se trestné činnosti dopustila v souvislosti s touto činností a trest zákazu činnosti na dobu tří let je zcela adekvátním a přiměřeným trestem vzhledem ke spáchané trestné činnosti, jejímu rozsahu a výši způsobené škody, jakož i k jejímu doplacení finančnímu úřadu.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 5 Podle § 256 trestního řádu zamítne odvolací soud odvolání, shledá-li, že není důvodné.
- 6 Podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu zruší odvolací soud rozsudek také, bylo-li v přezkoumávané části rozsudku porušeno ustanovení trestního zákona a podle § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu jej zruší také, je-li uložený trest v přezkoumávané části rozsudku nepřiměřený.
- 7 Podle § 1 odst. 1 TOPO tento zákon upravuje podmínky trestní odpovědnosti právnických osob, tresty a ochranná opatření, které lze za spáchání stanovených trestných činů právnickým osobám uložit, a postup v řízení proti právnickým osobám.
- 8 Podle § 1 odst. 2 TOPO nestanoví-li zákon jinak, použije se trestní zákoník, v řízení proti právnické osobě trestní řád a v řízení o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních přiměřeně zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, není-li to z povahy věci vyloučeno.

- 9 Podle § 73 odst. 3 trestního zákoníku trest zákazu činnosti spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje výkon určitého zaměstnání, povolání nebo funkce nebo takové činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení, nebo jejíž výkon upravuje jiný právní předpis.
- 10 Podle § 20 odst. 1 TOPO soud může uložit právnické osobě trest zákazu činnosti na jeden rok až dvacet let, byl-li trestný čin spáchán v souvislosti s touto činností.
- 11 Trestně odpovědné právnické osobě je možné uložit trest zákazu činnosti za splnění podmínek § 20 odst. 1 TOPO za jakýkoli spáchaný trestný čin, jehož pachatelem může být právnická osoba podle § 7 TOPO, a to i jako trest samostatný (§ 15 odst. 3 TOPO), přičemž se zde neuplatní omezení podle § 73 odst. 2 trestního zákoníku (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. 7 Tdo 1427/2019). Trest zákazu činnosti patří k těm druhům trestu, které mají přímo zabránit právnické osobě v dalším páčání trestné činnosti. Jeho smyslem je dočasně vyřadit právnickou osobu z možnosti vykonávat určité činnosti, k nimž je zapotřebí zvláštního povolení či oprávnění nebo jejichž výkon upravují zvláštní předpisy. Jde tedy o zamezení toho, aby právnická osoba mohla vykonávat tyto zvláštní aktivity, k nimž se vyžaduje určitá morální a odborná způsobilost a které využila nebo zneužila ke spáchaní trestného činu, anebo trestným činem vyvolala vážné pochybnosti o své způsobilosti k výkonu těchto činností (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha; C. H. Beck, 2018, str. 450).
- 12 Jedinou podmínkou pro uložení trestu zákazu činnosti právnické osobě je spáchaní trestného činu v souvislosti s touto činností. Uvedený požadavek konkretizuje zásadu *nulla poena sine lege* a znamená rovněž, že právnické osobě nesmí být uložen trest „zákazu veškeré činnosti“, tj. např. zákazu podnikání (srov. přiměřeně rozhodnutí č. 23/1963, č. 10/1973, č. 38/1984, č. 60/1994-11, č. 20/1996 Sb. rozh. tr.). Obecné vymezení činnosti, jejíž výkon lze zakázat, obsahuje ustanovení § 73 odst. 3 trestního zákoníku, z něhož se ovšem u právnických osob s ohledem na § 1 odst. 2 TOPO uplatní jen ta část, kde jde o výkon určité funkce nebo takové činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení, nebo jejíž výkon upravuje jiný právní předpis (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. 7 Tdo 1427/2019). Činností, k níž je třeba zvláštního povolení, je činnost, kterou nelze bez zvláštního povolení vůbec vykonávat. Činností, jejíž výkon je upraven zvláštními předpisy, pak je především živnost podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Posouzení předmětné věci

- 13 Z hlediska souvislosti se spáchaným trestným činem je nutné přesně vymezit druh (obsah) a rozsah zakázané činnosti. Proto činnost, kterou soud zakazuje, musí být v rozsudku určena přesně a jednoznačně tak, aby nevznikaly pochybnosti při výkonu trestu a aby byl výkon trestu kontrolovatelný (viz rozh. č. 1/1 965, č. 1/1966 ač. 20/1996 Sb. rozh. tr.). Přesné vymezení zakázané činnosti má význam i z hlediska právní jistoty obviněné právnické osoby a možných trestněprávních důsledků porušení postihovaného podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, resp. z hlediska splnění předpokladů k podmíněnému upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti podle § 90 trestního zákoníku.
- 14 Souvislost spáchaného trestného činu s činností, která má být trestně odpovědné právnické osobě zakázána, zároveň vymezuje obsah tohoto zákazu, tedy druh činnosti, který je předmětem trestu zákazu činnosti. Souvislost spáchaného trestného činu s činností, která může být

zakázána, musí být užší, přímá, bezprostřední, i když činnost, kterou lze zakázat, nemusí být znakem objektivní stránky skutkové podstaty spáchaného trestného činu. Postačí, jestliže tato činnost poskytla trestně odpovědné právnické osobě toliko příležitost ke spáchání trestného činu nebo pokud jí alespoň usnadnila spáchání trestného činu. Na přímou souvislost spáchaného trestného činu s činností, která má být zakázána, lze usuzovat z toho, že tato činnost nepostrádá věcný (vnitřní, účelový), místní a časový vztah ke spáchanému trestnému činu. V případě trestně odpovědné právnické osoby se bude obsah ukládaného trestu zákazu činnosti odvíjet především od toho, jaký je předmět její činnosti, podle jakého právního předpisu taková právnická osoba vznikla a působí a v souvislosti s jakou konkrétní činností se dopustila trestného činu.

- 15 V předmětné věci již Okresní soudu v Blansku ve svém rozsudku ze dne 7. 10. 2020, č. j. 1 T 1556/2019-6859, výše popsaným požadavkům nedostal. V rámci výroku o trestu ukládaném obviněné právnické osobě S. s.r.o. sice výslovně vyjmenoval konkrétní činnosti, jichž se zákaz týkal, nicméně co do širší okruhu těchto činností zmíněný zákaz *de facto* vztáhl na veškerou činnost, k níž byla dotčena právnická osoba jinak oprávněna (srov. bod 32 odůvodnění rozsudku soudu I. stupně, kde byla jako předmět zákazu označena činnost spočívající v „*provádění staveb, jejich změn a odstraňování; výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“). Takto pojaté vymezení trestu zákazu činnosti se pak svými důsledky fakticky rovná trestu zrušení právnické osoby podle § 16 odst. 1 TOPO, pro jehož uložení však v daném případě nebyly splněny zákonné podmínky, takže zákon uložení tohoto druhu trestu nepřipouštěl.
- 16 Ačkoli nalézací soud předmět zákazu činnosti ve svém rozsudku vymezil slovy „*provádění staveb, jejich změn a odstraňování; výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“, jedná se ve skutečnosti o dva zcela samostatné předměty podnikání, k nimž byla dotčena právnická osoba podle zápisu v obchodním rejstříku oprávněna, a sice konkrétně 1. o činnost v podobě „*provádění staveb, jejich změn a odstraňování*“, a 2. o činnost označovanou jako „*výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“. Podle zjištění nalézacího soudu promítnutých do skutkové věty výrokové části jeho odsuzujícího rozsudku byly předmětem (trestně stíhané) podvodné fakturace „*práce na objektu*“, a dále „*úklid na čisto, mytí oken, zakrytí nábytku, zakrytí podlah, přesuny nábytku*“, přičemž podle vlastního vyjádření nalézacího soudu obsaženého v odůvodnění téhož rozsudku pod bodem 32. obviněná právnická osoba „*zneužila svého postavení společnosti, která je již známá a dlouhodobě působí v oblasti plastových oken*“.
- 17 Obsahová náplň živnosti označované jako „*výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“ je ovšem zcela nepochybně výrazně širší než oblast výroby plastových oken a služeb s tím souvisejících, i než oblast obchodu s plastovými okny, a zahrnuje celou škálu jiných činností než těch, které byly předmětem nezákonné (podvodné) fakturace, jež byla výchozím předpokladem následného krácení daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob. Z proklamovaného stavu skutkových zjištění tak nelze dovodit, že by se obviněná právnická osoba S. s.r.o. trestně činnosti, pro niž byla uznána vinnou, dopustila v rámci výkonu každé z činností, k jejichž výkonu byla podle stavu zápisu v obchodním rejstříku v rozhodné době oprávněna, a již se následně uložený trest zákazu činnosti týkal. Nalézacím soudem zvolené vymezení trestu zákazu činnosti, který byl dotčené právnické osobě uložen, tudíž ani neodpovídá požadavkům na ukládání tohoto druhu trestu vyplývajícím z § 20 odst. 1 TOPO.

- 18 Shora citovaný výrok o trestu zákazu činnosti nalézacího soudu je navíc neúplný, neboť byl soudem opřen pouze o § 20 odst. 1 TOPO, a nikoli též o § 73 odst. 3 trestního zákoníku, třebaže platí, že obecné vymezení činnosti, jejíž výkon lze zakázat, obsahuje ustanovení § 73 odst. 3 trestního zákoníku, z něhož se ovšem u právnických osob s ohledem na § 1 odst. 2 TOPO uplatní jen ta část, kde jde o výkon určité funkce nebo takové činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení, nebo jejíž výkon upravuje jiný právní předpis (blíže srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. 7 Tdo 1427/2019).
- 19 Pakliže tedy za výše popsaného stavu věci odvolací soud jako nedůvodné podle § 256 trestního řádu zamítl odvolání obviněné právnické osoby S. s.r.o., explicitně směřované (mimo jiné i) proti výroku o trestu z rozsudku soudu prvního stupně, zatížil své rozhodnutí vadou spočívající v tom, že takové rozhodnutí spočívá na nesprávném hmotněprávním posouzení. Obviněné právnické osobě S. s.r.o. totiž byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, resp. trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byla uznána vinnou.
- 20 Přestože je zřejmé, že vytýkané vady mají svůj původ v rozsudku soudu nalézacího (viz výše), lze uvedené odstranit změnou rozhodnutí soudu odvolacího, totiž změnou výroku o trestu ukládanému obviněné S. s.r.o.
- 21 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 22 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:
  - 1) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 19. 5. 2021, č. j. 3 To 423/2020-6899, byl porušen zákon v neprospěch obviněné právnické osoby S. s.r.o. v § 256 trestního řádu a v řízení předcházejícím v § 20 odst. 1 zákona TOPO ve spojení s § 73 odst. 3 trestního zákoníku;
  - 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 5. 2021, č. j. 3 To 423/2020-6899, ve vztahu k obviněné právnické osobě S. s.r.o.;
  - 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Na vědomí:

- Nejvyšší státní zastupitelství

- Vrchní státní zastupitelství v Olomouci, ke sp. zn. 1 VZZ 29/2022-12
- V kopii:
  - JUDr. R. R., opatrovník obviněné právnické osoby S. s.r.o.